

Звіт
про результати анкетування здобувачів вищої освіти (I курс)
щодо особливостей адаптації до умов навчання
в Рівненському державному гуманітарному університеті

З метою з'ясування особливостей адаптації, виявлення проблем, пов'язаних з цим процесом та сприяння їх вирішенню центр якості освіти провів опитування (розпорядження ректора від 24 жовтня 2023 р. № 20-01-03). В опитуванні, яке відбувалось з 25.10.2023 р. по 31.10.2023 р. в режимі онлайн, взяли участь 426 здобувачів I курсу усіх факультетів, зокрема:

Інститут мистецтв – 17;

Педагогічний факультет – 123;

Психолого-природничий факультет – 64;

Факультет документальних комунікацій, менеджменту, технологій та фізики – 31;

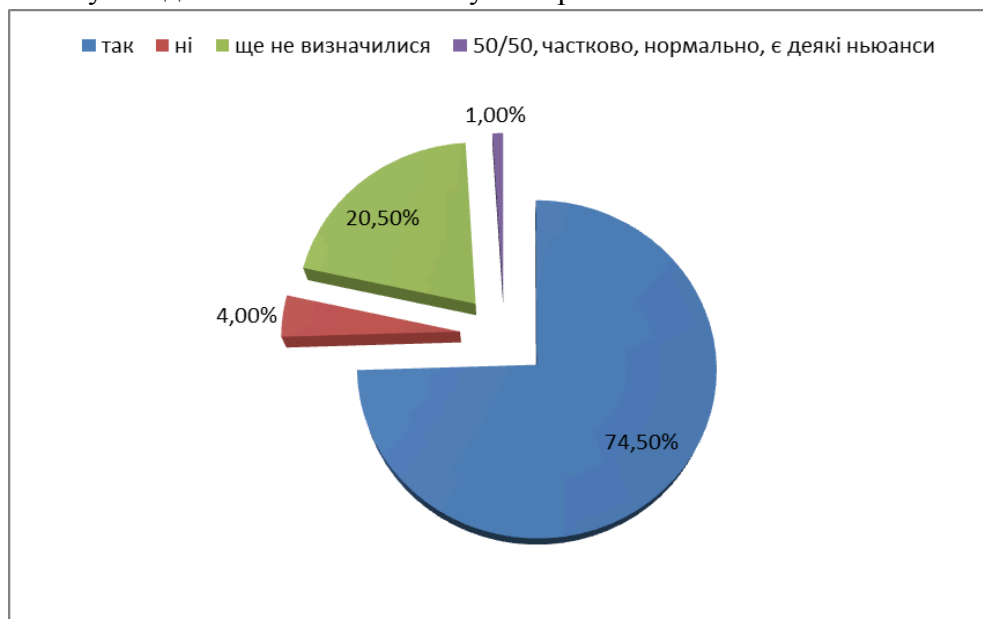
Факультет історії, політології та міжнародних відносин – 25;

Факультет математики та інформатики – 22;

Філологічний факультет – 99;

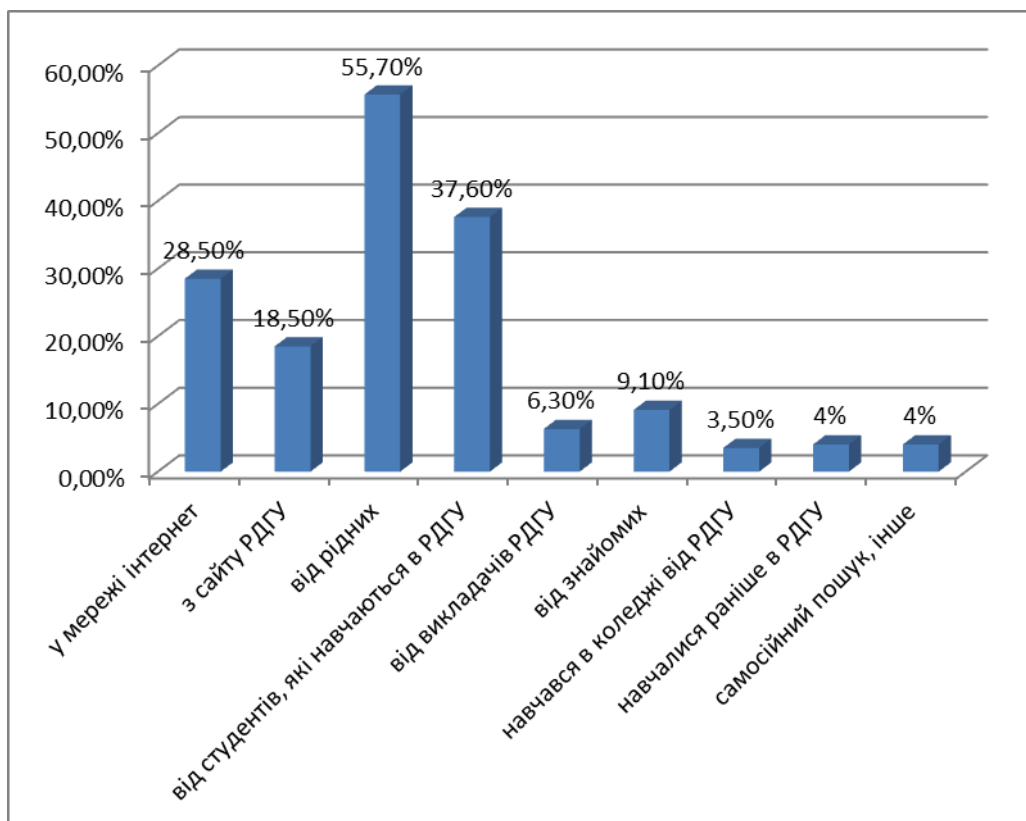
Художньо-педагогічний факультет – 45.

Як засвідчили результати опитування, більшість респондентів (74,5%) виявились задоволеними своїм вибором і відповіли, що їм подобається навчатись в РДГУ. Негативно свій вибір оцінили 4% студентів, 20,5% ще не визначилися, а 1% вважають, що навчатись подобається, але існують деякі нюанси в їхньому виборі.

Рис. 1. Відповіді респондентів на питання «Чи подобається навчатися в РДГУ?», %

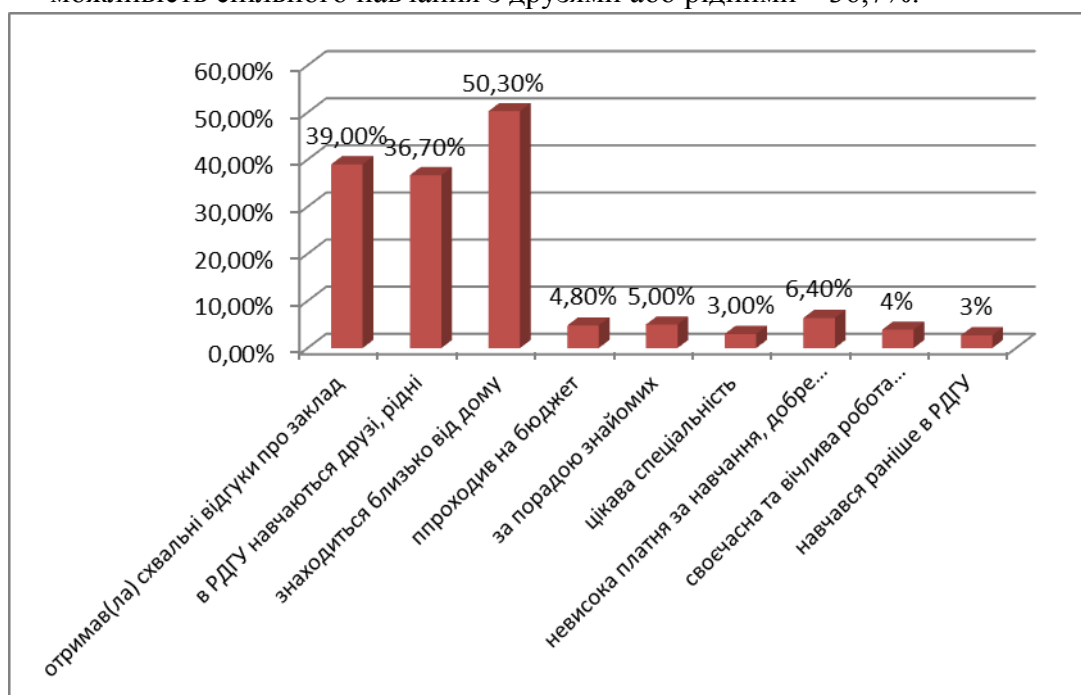
Спонукають до подальшого аналізу питання покращення комунікації з потенційними вступниками. Як було з'ясовано з відповідей на питання про джерела, з яких вони дізнались про університет (рис. 2), найбільше інформації опитані отримали від своїх рідних (55,7%) та від студентів, котрі навчаються в нашому закладі (37,6%). 28,5% учасників звертались за інформацією до мережі Інтернет, 18,5% з них вивчали вебсайт РДГУ. Також 9% відсотків опитаних дізналися про заклад від знайомих. Лише 6,3% опитаних здобувачів вищої освіти дізналися про заклад освіти від викладачів РДГУ, тому необхідно посилити профорієнтаційну роботу викладачів із випускниками закладів середньої та професійної освіти. Також виникає необхідність в активізації взаємодії з адміністрацією та вчителями загальноосвітніх закладів у зв'язку з тим, що ні один респондент не повідомив про те, що їм надали відомості про університет вчителі їхніх закладів.

Рис. 2. Джерела інформації про РДГУ, якими скористались респонденти під час вибору освітнього закладу, %

Основними причинами вибору респондентами РДГУ було названо такі, як:

- зручність локації (знаходиться близько від дому) – 50,3%;
- схвальні відгуки від інших людей – 39,0%;
- можливість спільного навчання з друзями або рідними – 36,7%.

Рис. 3. Відповіді респондентів на питання «Чому Ви обрали РДГУ серед інших освітніх закладів?», %

Свій вибір спеціальності в опитуванні пояснювали тим, що вони (рис. 4):

- мріяли про обрану спеціальність – 50,3%;
- розраховують на отримання можливості для працевлаштування – 45,4%;

- беруть приклад з рідних або знайомих – 16,7%;
- мають бажання до продовження навчання та саморозвитку, хочуть підтримати та розвивати культурну спадщину нації, вбачають конкурентоспроможність обраної спеціальності – 8%.

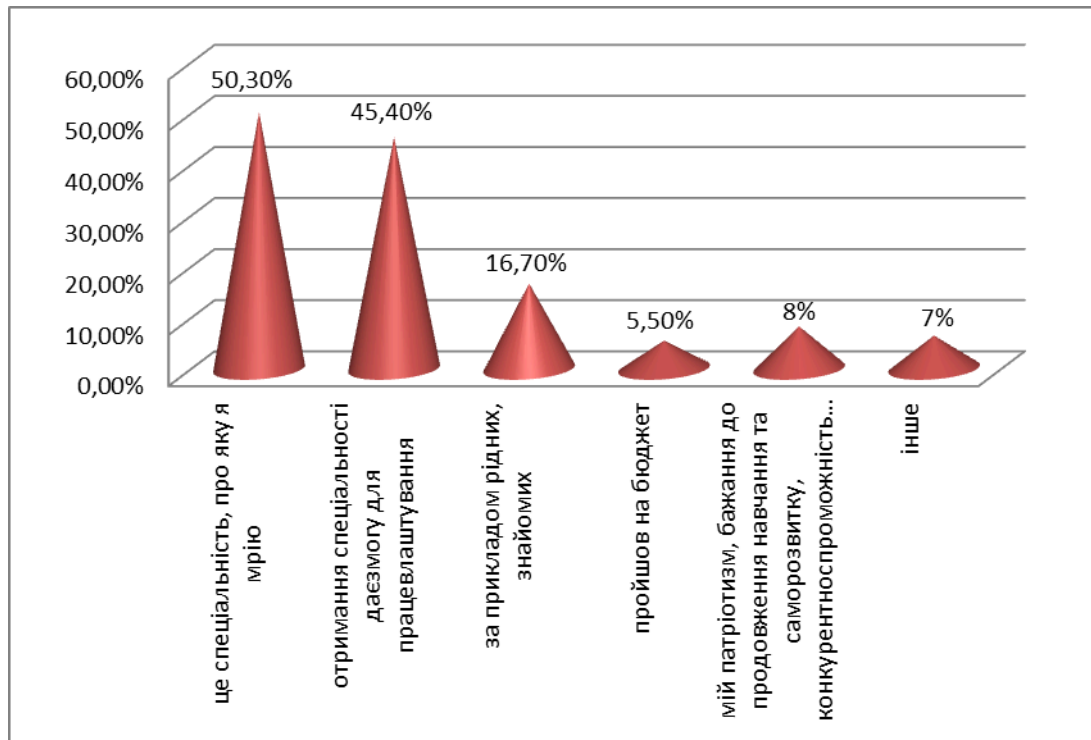

Рис. 4. Причини вибору респондентами спеціальності, %

Першокурсники висловили свої очікування від навчання в РДГУ, які полягають у (рис. 5):

- отриманні якісної освіти – 72,6%;
- отриманні можливості подальшого працевлаштування – 57,6%;
- цікавому студентському житті – 43,5%;
- отриманні знань для саморозвитку та самореалізації в житті, стати професіоналом за своєю спеціальністю – 13%.

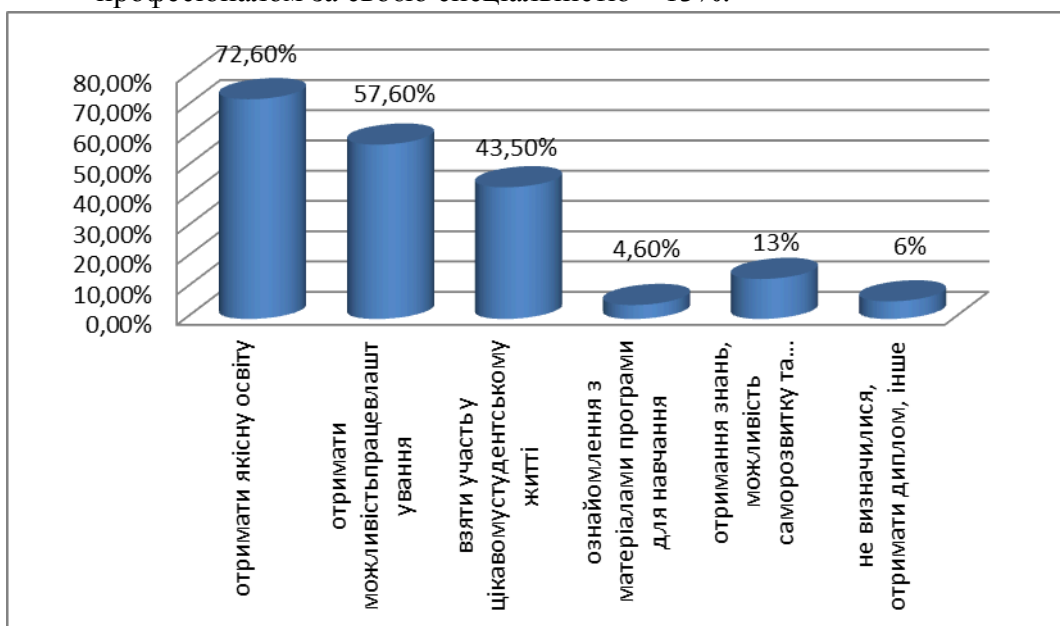
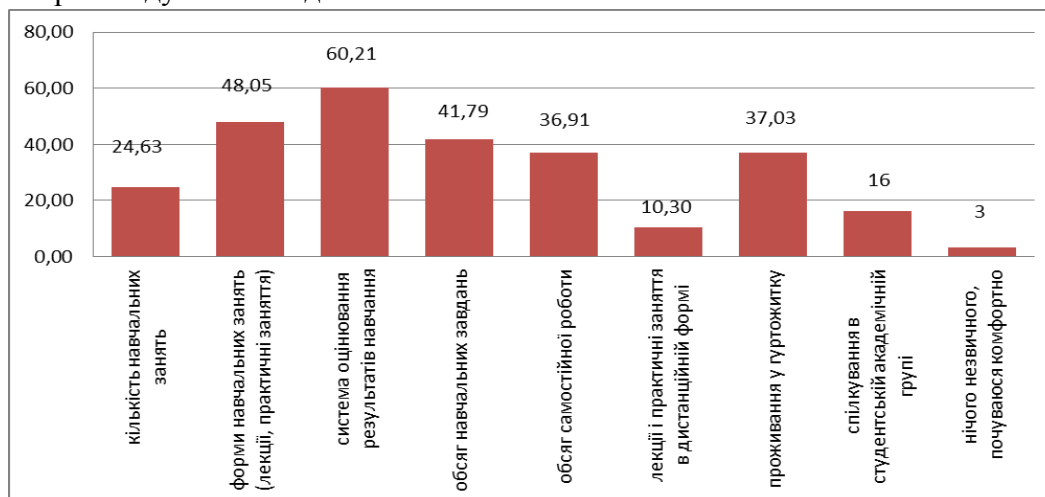

Рис. 5. Очікування респондентів від навчання в РДГУ, %

Звертаємо увагу кураторів академічних груп і викладачів навчальних дисциплін на те, що здобувачі вищої освіти першого курсу стикнулись з доволі помітною кількістю нових (незвичних) обставин. Такими для них виявились (рис. 6):

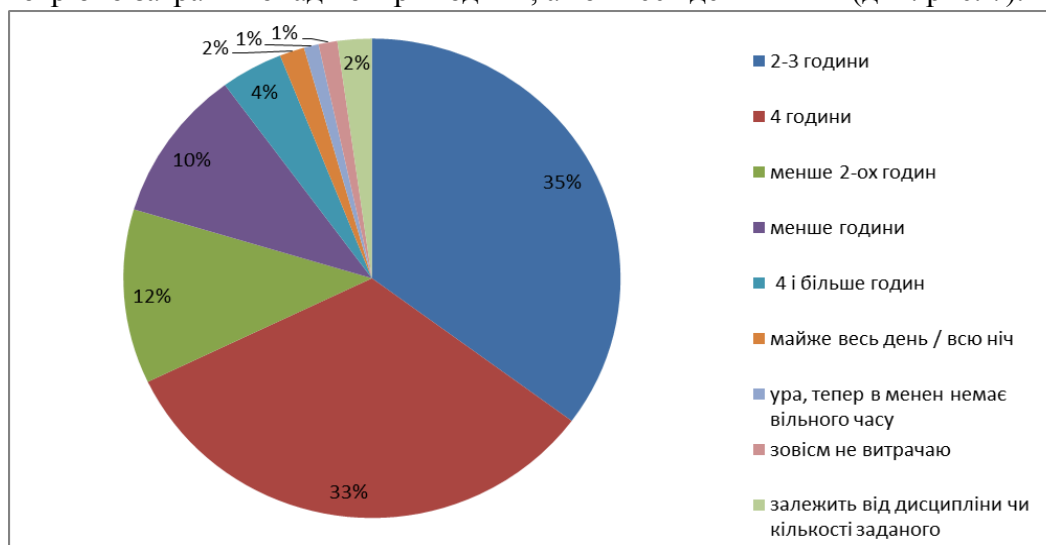
- система оцінювання результатів навчання – 60,21%;
- форми навчальних занять – 48,05%;
- обсяг навчальних завдань – 41,79%;
- проживання в гуртожитку – 37,03%;
- обсяг самостійної роботи – 36,91%;
- кількість навчальних занять – 24,63%;
- спілкування у студентській академічній групі – 16%;
- дистанційна форма проведення лекцій і практичних занять – 10,30%.

Також один респондент наголосив про не достатнє донесення інформації й один про відмінність розкладу занять від шкільного.

Рис. 6. Нові (незвичні) обставини, з якими зіштовхнулись респонденти, ставши студентом РДГУ, %

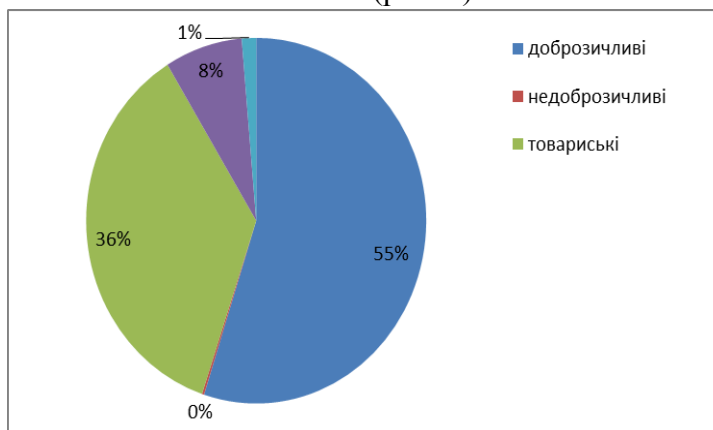
Однак, враховуючи названі студентами незвичні умови навчання та проживання, більш ніж половині з них (68%) достатньо від 2 до 4 годин часу на підготовку до занять, а 22% початківців готуються до навчання лише годину чи дві. Для 10% молодих людей потрібно затрати понад чотири години, а то і весь день чи ніч (див. рис. 7).

Рис. 7. Відповіді респондентів на питання «Скільки часу Ви витрачаєте на підготовку до занять?», %

Більшість студентів висловили задоволення відносинами, що склались в академічних групах, і схарактеризували як доброзичливі (55%) та товариські (36%). Проте 8% опитаних

зазначили, що у групі кожний відповідає сам за себе. Також 1% респондентів вважає, що відносини взагалі ніяк не склалися або ж частково (рис. 8).

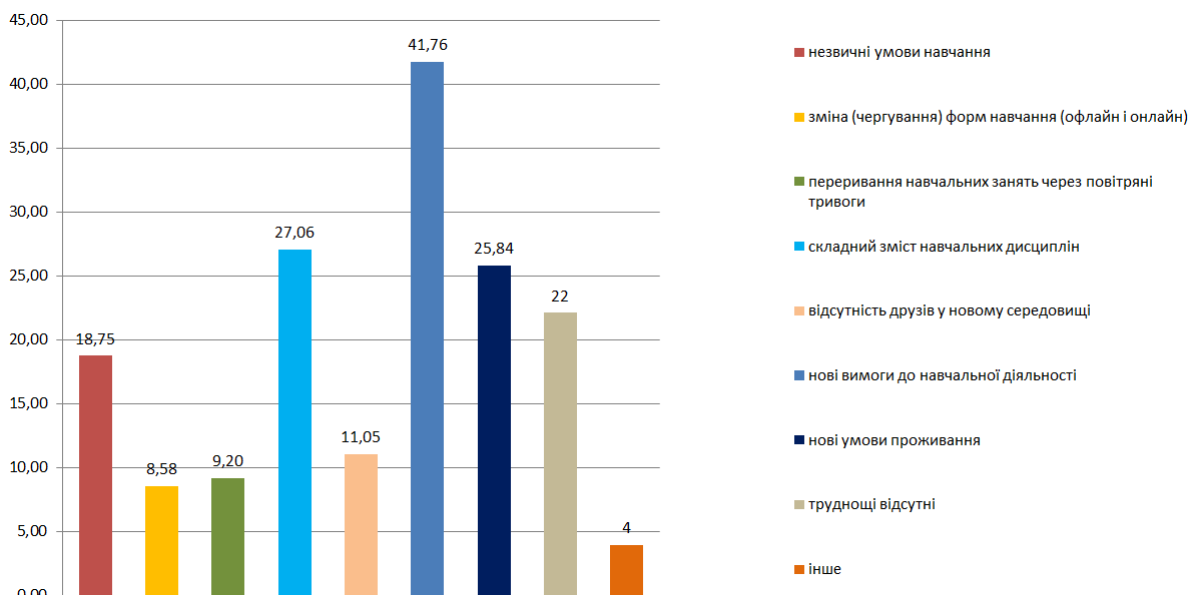

Рис. 8. Оцінка респондентами якості відносин у студентських академічних групах, %

Заслужують на особливу увагу відповіді респондентів щодо труднощів, з якими вони зіткнулися під час навчання в РДГУ (рис. 9). До них вони віднесли:

- нові вимоги до навчальної діяльності – 41,76%
- незвичні умови навчання – 18,75%;
- складність навчальних дисциплін – 27,06%;
- нові умови проживання – 25,84%;
- відсутність друзів у новому оточенні – 11,05%;
- переривання навчальних занять через повітряні тривоги – 9,2%;
- зміна (чергування) форм навчання (офлайн і онлайн) – 8,58%;
- інше (незвичний розклад занять, багато завдань для самостійної роботи, проблеми з інтернетом, важко навчатися у 2-гу зміну, відсутність індивідуального плану) – 4%.

Водночас 22% учасників опитування повідомили, що не мають труднощів у навчанні.

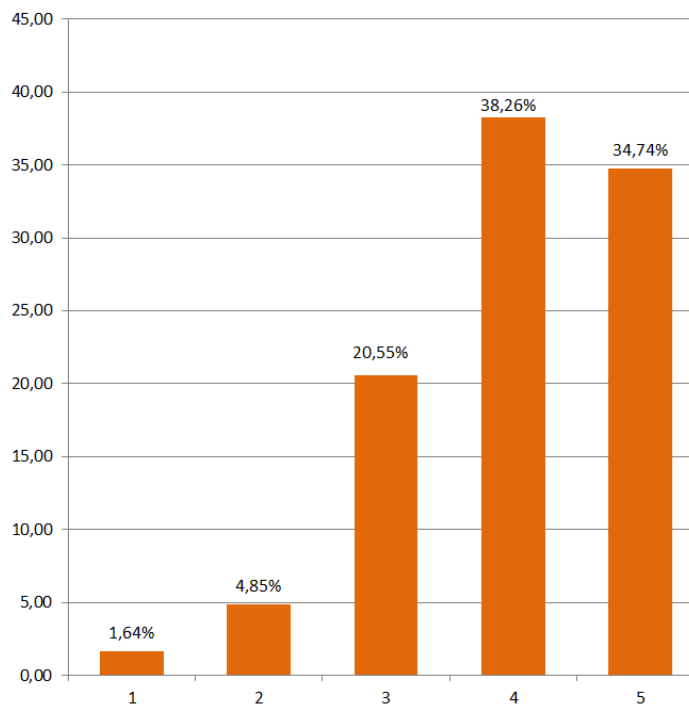

Рис. 9. Труднощі, з якими стикнулись респонденти на початкових етапах навчання в РДГУ, %

Свою адаптацію до умов дистанційного навчання в університеті студенти-першокурсники оцінили переважно позитивно (рис. 10), зокрема:

- «5 балів» - 37,4%;
- «4 бали» - 38,26%;
- «3 бали» - 20,55%.

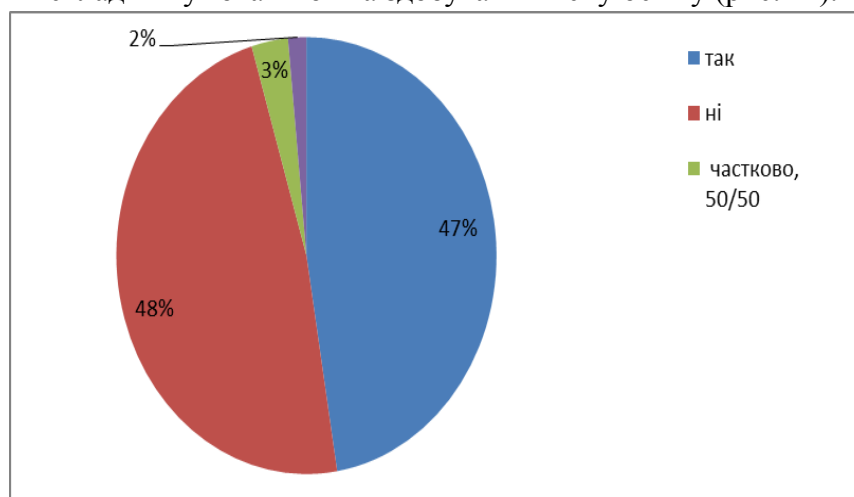
Проте для 6,5% респондентів адаптація виявилася дуже складною, яку вони оцінили в «2» і «1» бали.

Рис. 10. Оцінка респондентами успішності адаптації до навчання в університеті від 1 до 5 балів, %

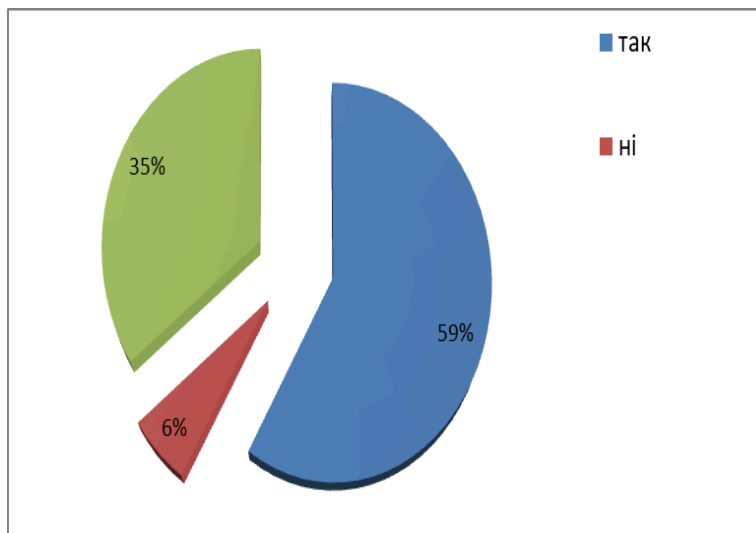
Щодо питання впливу воєнних дій на якість навчання, то відповіді першокурсників розділилися приблизно порівну (для 47% опитаних впливають і для 48% - ні). Частковий вплив, залежно від ситуації, мають 3% і для 2% виявилось важко відповісти на дане питання.

Найбільше студентів, котрі потерпають від негативного впливу війни виявилось на факультеті історії, політології та міжнародних відносин (52%), на філологічному факультеті – 52,5% та на художньо-педагогічному факультеті (55,5%). Але, в загальному підсумку можна вважати, що і в таких складних умовах можна здобувати якісну освіту (рис. 11).

Рис. 11. Відповіді респондентів на питання «Чи впливають воєнні події на якість навчання в РДГУ?», %

При цьому, як зазначили респонденти, вони отримують цілковиту (59%) або часткову (35%) підтримку від викладачів, які читають у них навчальні курси. Однак варто звернути увагу на те, що 6% виявились позбавленими такої підтримки (рис. 12).

Рис. 11. Відповіді респондентів на питання «Чи отримуєте Ви підтримку від науково-педагогічних працівників, які викладають у Вас навчальні дисципліни?», %

На питання «На які труднощі Ви натрапили під час проживання у гуртожитку?» опитані висловилися наступним чином (рис. 13):

- ✓ більшість респондентів (38,63%) не має труднощів;
- ✓ 22,58% опитаних не проживають в гуртожитках РДГУ;
- ✓ проблеми з плануванням витрат мають 18,41% опитаних;
- ✓ проживання в кімнати з іншими студентами створює дискомфорт для 14,68 студента;
- ✓ відчувають перешкоду (наприклад, різні зміни навчання) під час підготовки до занять 22,18% опитаних;
- ✓ 8,25% респондентів скаржаться на холодний і незадовільний стан кімнат, відсутність гарячої води та душу, наявність тарганів, шуму, проблеми в комунікації з сусідами та ВПО, відчуття небезпеки під час повітряних тривоги.

Рис. 13. Відповіді респондентів на питання «На які труднощі Ви натрапили під час проживання у гуртожитку?»

Стосовно того, що заважало/заважає адаптації студентів до навчання (рис. 14), то відповіді були наступними:

- власна неорганізованість, лінощі та недостатній інтерес до обраної спеціальності – 31% та 14% відповідно;

- велике навчальне навантаження та значні вимоги до навчання – 31% та 20% відповідно;
- недостатня самостійність, потреба підтримки з боку батьків, друзів – 8%;
- недостатня увага з боку куратора, деканату, викладачів – 4%;
- інше (робота, сімейні обставини, незадовільний стан здоров'я, забагато відповідальності в житті та проблеми, психологічний стан, невпевненість, дистанційне навчання, ставлення деяких викладачів до студентів і їхнього виконання завдань, до пояснення матеріалу, відсутність індивідуального плану роботи) – 4%.

Як показали результати опитування більшості респондентам (41%) нічого не заважало адаптації до навчання.

Рис. 14. Відповіді респондентів на питання «Що заважало/заважає адаптації до навчання», %

Відповідно до попередніх відповідей студентам 1 курсу було поставлено питання про те як вони долають труднощі адаптації. Більшість з опитаних (36%) намагаються завести нові дружні стосунки з одногрупниками, ще 34% - уважно слухають поради та інструкції викладачів, 13% респондентів звертаються за порадою до старших студентів, 10% - шукають підтримка сім'ї, звикають чи самотужки адаптуються до нових умов, або ж взагалі не мають таких проблем і лише 7% студентів звертаються за порадою до куратора групи (див. рис. 15).

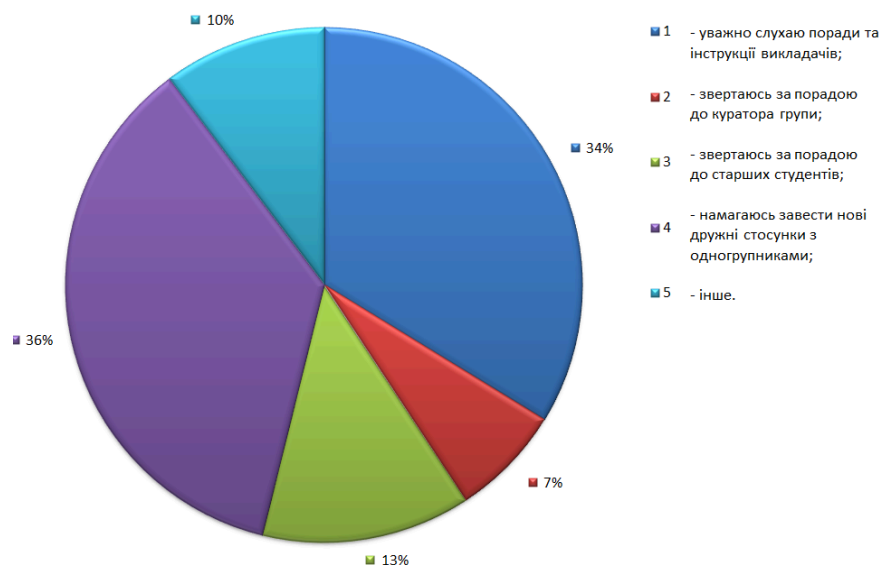

Рис. 15. Відповіді респондентів на питання «Як Ви долаєте труднощі адаптації?», %

Як показало опитування більшість респондентів (83%) знають до кого потрібно звертатися за допомогою під час навчання в РДГУ та лише 15% не володіють такою інформацією та 2% вибрали опцію «інше» або вказали «залежить від ситуації» (рис. 16).

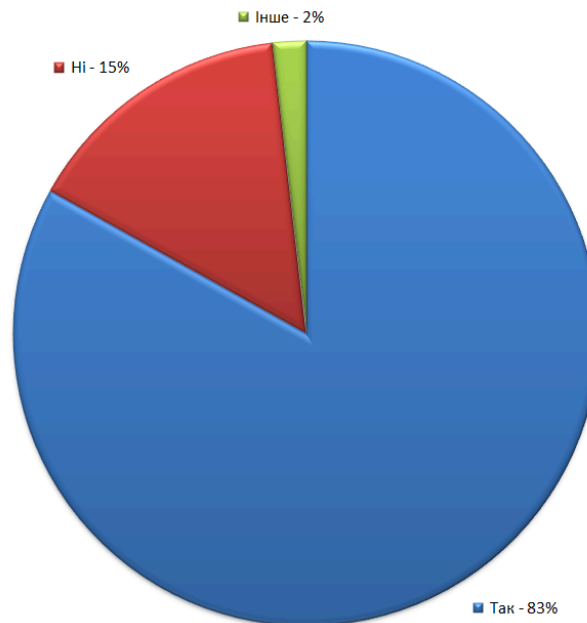
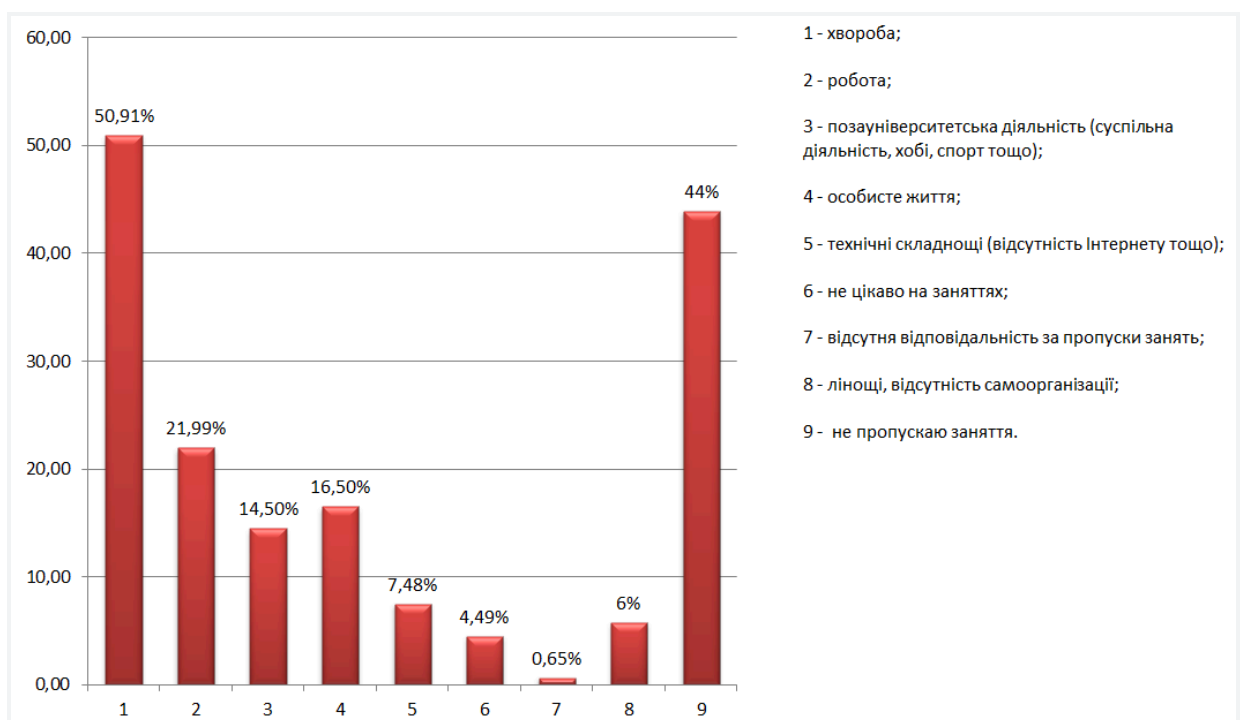

Рис. 16. Відповіді респондентів на питання «Чи знаєте Ви, до кого треба звернутися за допомогою в РДГУ?», %

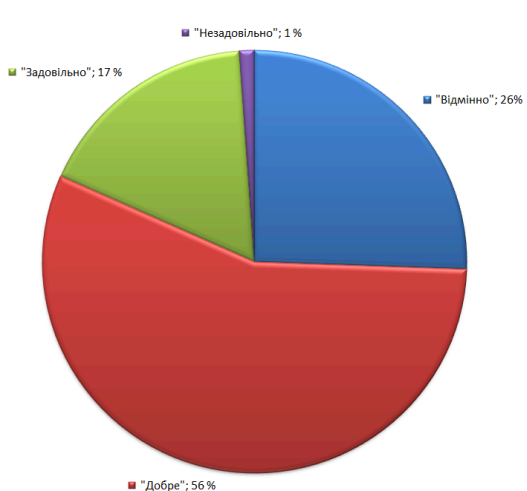
Також респондентам було поставлено питання щодо причин, з яких вони найчастіше не відвідують заняття. Відповіді респондентів не дуже втішні, адже, 51% опитаних пропускають заняття через хворобу. Також заняття пропускають через: роботу (22%), позауніверситетську діяльність (15%), особисте життя (17%), технічні складнощі (7,5%), лінощі та відсутність самоорганізації (6%), не цікаві заняття (4,5%). 44% опитаних намагаються не пропускати заняття (див. рис. 17).

Рис. 17. Відповіді респондентів на питання «Причини, з яких Ви найчастіше не відвідуєте заняття?», %

Попри те, що більшість респондентів пропускають заняття, на успішність їхнього навчання це майже не впливає. На питання «Як Ви навчаєтесь?» вони дали такі відповіді (рис. 18):

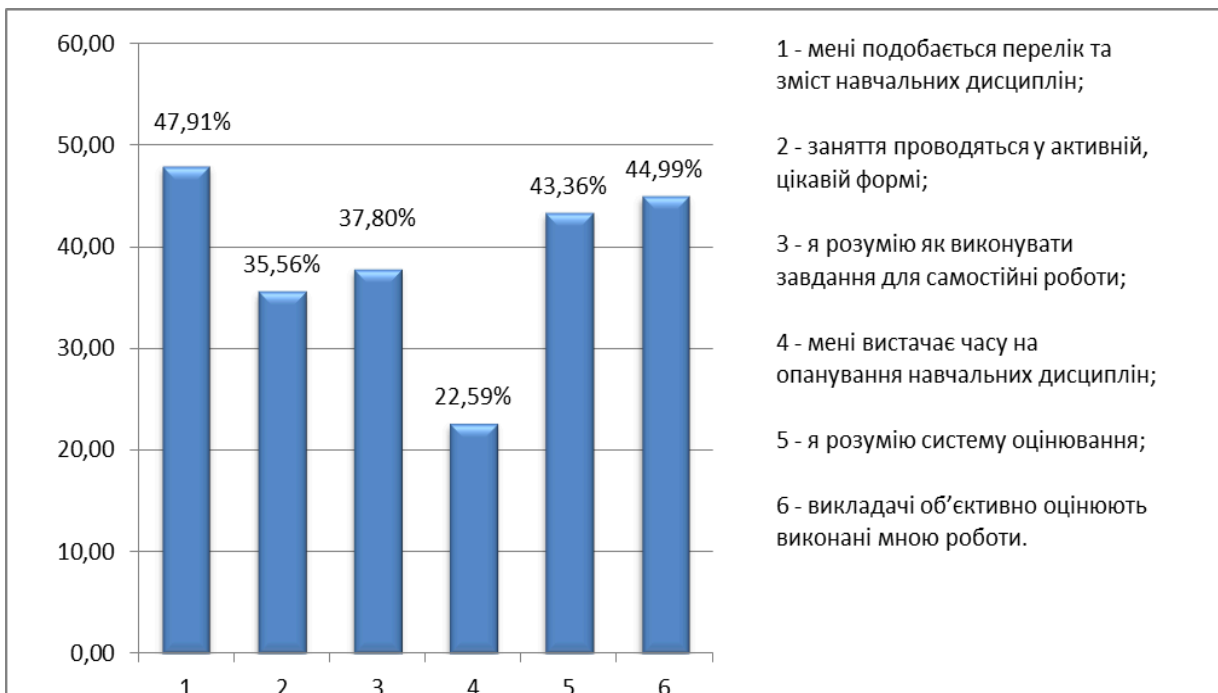
- переважно на «добре» - 56%;
- переважно на «відмінно» - 26%;
- переважно на «задовільно» - 17%;
- переважно на «незадовільно» - 1%.

Рис. 18. Відповіді респондентів на питання «Як Ви навчаєтесь?», %

В процесі опитування студентів поцікавилися їх ставленням до деяких тверджень щодо навчання, викладання та оцінювання (рис. 19), а саме:

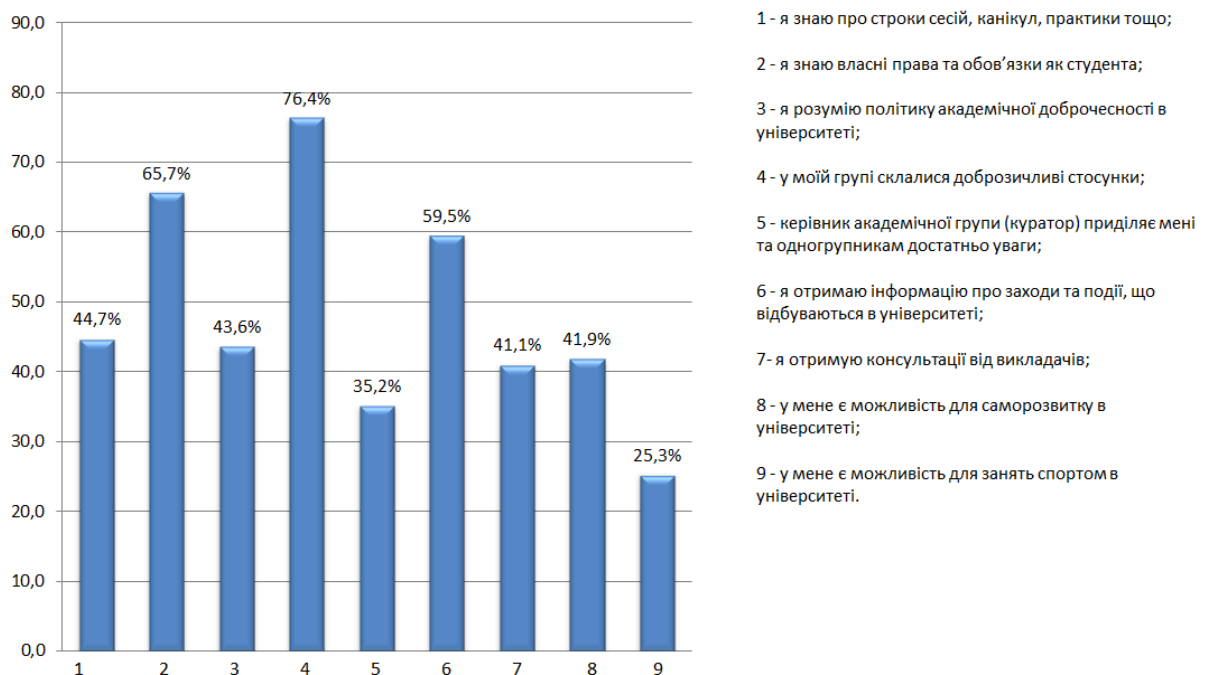
- перелік та зміст навчальних дисциплін подобається для 48% опитаних;
- 36% респондентів відповіли, що заняття проводяться в активній, цікавій формі;
- як виконувати завдання самостійної роботи розуміє 38% студентів;
- лише для 23% опитаних вистачає часу на опанування навчальних дисциплін;
- система оцінювання зрозуміла для 43% респондентів;
- 45% студентів вважають, що викладачі об'єктивно оцінюють виконані їх завдання.

Рис. 19. Відповіді респондентів на питання «Ваше ставлення до тверджень щодо навчання, викладання та оцінювання?», %

Також заслуговують уваги відповіді респондентів стосовно ставлення до тверджень щодо умов освітнього середовища та підтримки студента (рис. 20), зокрема:

- у 76,4% опитаних у групі склалися доброзичливі стосунки;
- 65,7% респондентів знають власні права та обов'язки як студента;
- 59,5% - отримують інформацію про заходи та події, що відбуваються в університеті;
- лише 44,4% опитаних знають про строки сесій, канікул, практики та 43,6% - розуміють політику академічної доброчесності в університеті;
- 41% респондентів повідомили, що отримують консультації від викладачів;
- 35% опитаних відповіли, що керівник академічної групи (куратор) приділяє достатньо уваги студентам в групі;
- 42% респондентів мають можливість для саморозвитку в університеті та лише 25% - для занять спортом.

Рис. 20. Відповіді респондентів на питання «Ваше ставлення до тверджень щодо умов освітнього середовища та підтримки студента?», %

Останнім питанням в анкеті для здобувачів вищої освіти I курсу було запропонувати пропозиції та побажання щодо покращення процесу адаптації в університеті, на що отримали такі відповіді:

- більшість респондентів усе влаштовує та дякують за організований процес навчання;
- викладачі ставляться з розумінням і надають необхідну підтримку та допомогу в адаптації до навчального процесу;
- стипендія вчасно виплачується;
- налагодити спілкування відділу бухгалтерії в університеті зі студентами;
- бажано деяким викладачам більш лояльно реагувати на помилки студентів, а також доступніше пояснювати матеріал; є потреба у спілкуванні викладачів зі студентами в офлайн форматі для розв'язання проблемних питань;
- за можливості дисципліни адаптувати до реального життя, тобто як використати отримані знання на практиці, щоб можна було отримати фінансовий дохід;
- зменшення навантаження, зокрема, завдань для самостійної роботи, оскільки не вистачає часу для відпочинку;
- ввести електронні журнали та виконання завдань на Інтернет платформах, наприклад, classroom та ін.;
- більше організовувати цікавих заходів, зустрічей, майстер-класів, квестів, спілкування зі студентами старших курсів і викладачами, товариських і благодійних вечорів, концертів, екскурсій, виїздів на природу тощо (таке побажання від студентів усіх факультетів) з урахуванням навчання у 2-гу зміну;
- розвивати інформаційну діяльність факультетів у соцмережах;
- організувати їдальню; покращити комп'ютерне обладнання в кабінетах для занять.

Отже, за результатами анкетування здобувачів вищої освіти (I курсу) щодо особливостей адаптації до умов навчання в Рівненському державному гуманітарному університеті можна зробити такі висновки:

- в анкетуванні взяли участь 426 здобувачів I курсу усіх факультетів; більшість респондентів (74,5%) виявились задоволеними своїм вибором і відповіли, що подобається навчатись у РДГУ; найбільше інформації про Університет опитані отримали від своїх рідних (55,7%) та від студентів, котрі навчаються в нашому закладі (37,6%), ще 28,5% учасників звертались за інформацією до мережі Інтернет;
- основними причинами вибору респондентами РДГУ було названо такі, як: зручність локації (знаходиться близько від дому) – 50,3%; схвальні відгуки від інших людей – 39,0%; можливість спільного навчання з друзями або рідними – 36,7%;
- очікування першокурсників від навчання в РДГУ полягають в отриманні якісної освіти (72,6%) та можливості подальшого працевлаштування (57,6%);
- більшість опитаних висловили задоволення відносинами, що склались в академічних групах, і схарактеризували як доброзичливі (55%) та товариські (36%);
- адаптацію до умов дистанційного навчання в університеті студенти-першокурсники вважають переважно позитивною (75,66% оцінили на 5 і 4 бали);
- як зазначили респонденти, вони отримують цілковиту (59%) або часткову (35%) підтримку від викладачів, які читають у них навчальні курси; у подоланні труднощів адаптації студентам допомагають дружні стосунки з одногрупниками (36%) та поради й інструкції викладачів (34%); успішність

навчання першокурсників є задовільною, оскільки 82% опитаних відповіли, що навчаються на «відмінно» та «добре»;

Таким чином, отримані результати опитування засвідчують про свідоме ставлення більшості здобувачів вищої освіти I курсу до вибору освітнього закладу та майбутньої професії. Звісно, що процес адаптації проходить з певними труднощами пов'язаними з новими умовами навчання, оточення, спілкування, проживання, взаємодії в колективі, великою кількістю інформації, новими дисциплінами, новими формами оцінювання результатами навчання, організацією самостійної навчальної роботи та власного життя загалом у вищій школі та ще й в умовах війни.

При цьому варто підкреслити наявність сприяння адаптації студентів I курсу з боку навчально-педагогічного персоналу, про що відмітили здобувачі вищої освіти всіх факультетів.

Оскільки період адаптації ще не завершений, то необхідно продовжувати здійснювати подальшу методичну, організаційну та психологічну підтримку першокурсників та забезпечити їх підготовку до складання заліково-екзаменаційної сесії.

Центр якості освіти РДГУ